

Съвременниятъ учителъ може ли да научи ученицитѣ си, напр., какъ се съединява кислородътъ съ водорода, когато самъ не разбира свойствата на тия елементи? Той може да прави опити, обаче тия елементи не му се подчиняватъ, защото той още не е тѣхенъ господаръ. Другъ може да учи за въртѣнето на тѣлата горѣ въ пространството, но попитайте го да ви опрѣдѣли, математически съ единъ метъръ, а не съ стотини хиляди метра или километра обикалянето на тия тѣла около слънцето, не ще може да ви установи точно. И азъ мога да правя такива изчисления, но тѣ не ще бѣдатъ точни. Да бѣде разницата съ нѣколко сантиметра или милиметра, разбирамъ, но съ нѣколко километра и стотини хиляди километра, това не разбирамъ. Това сж вече хипотези, прѣдположения. Вие често се спирате и казвате: „Защо нѣкои нѣща не се случиха така и така? Ако вие правите погрѣшни изчисления, кой ви е кривъ? Въ живота всички грѣшатъ. Вие искате да строитѣ къща; ще повикате архитектъ, да ви направи плана и изчисленията за количеството на потрѣбнитѣ камъни, дървета, желѣза, гвоздеи, пѣстѣкъ, варъ и т. н.; ще купитѣ тия материали; обаче, ако не направите необходимитѣ точни съчетания, вашата постройка ще се събори, и вие ще пострадате подъ нейнитѣ развалини.

Ще обесня моята мисль съ единъ анекдотъ изъ бѣлгарския животъ. Това се е случило нѣщо около 40—50-тѣ години. Нѣкой бѣлгаринъ изъ южната частъ на Балканския-полуостровъ, татѣкъ кжде Солунъ, ходилъ съ баща си да работи градинарство; Станалъ на 20 години и не спечелилъ отъ